

ДАВИД КЕЦМАН ДАКО

## ШУМ ПЕШЧАНОГ ПРАХА

СКРИВЕНО, ВРЕМЕ КОНАЧНО  
(Празником, у мени – нечујни крик)

Многи одоше. Неповратом. Знано или незнано кад и како, где и зашто, да ли вољно, или их нико ништа, бар на трен, речима, или кришом/гестом, пред Неминовним није ни питао, било како, тек – нема их.

Осим таквих које сам испратио макар и погледом, ћутњом, или осмехнутом надом у понови сусрет, скривеном сузом у оку препуног невидљивог труња, оних о чијем трајном одсуству могу и сам, без страха, без осећаја кривице да сведочим, нема ни оних (готово подједнако големо мноштво), за које нико више са сигурношћу не може да каже/да потпише, да су отишли било кад и ма како, било где и неважно зашто, али нема их ни овде, баш нигде. А били су. Знам поуздано.

Тамо где су им трајне адресе, ту их је најпре залудно тражити. Или је кућа срушена, а на истом месту остаци темеља, гомилице земље, шута, плац под драчом...

На понекој од адреса још има куће, али је запуштена.

Кроз велику капију нема прохода, иза ње је дивљи багрмар.

Понегде, на месту старе, нова кућа, вишеспратница, каква се свуда може видети...

И једно и друго мноштво, оно знано/испраћено, као и мноштво невидно, било где и било како да је пустошњим учињено, за

собом остави празнину као поуздан траг и као доказ да су ишчезли неком и негде од искона припадали.

А време, оно са њима и ово без њих, све оно што се мојим буновним сном, или тако равнодушном, млаком јавом, без осећаја за мелемни поздрав, макар и осмејак при сусрету/мимоилажењу, њиховим гласом изнова стварним чини, те сећање од пролажења причином бива одбрањено, дешава се: понеког од њих, а мени увек блиског, причин истури тако да ми само осмехом из средишта ока, или испруженим рукама/дланом ка небу упути питање, без речи: – А ти? Шта још чекаш иза наше јаве? Зар ти све ово, немарношћу, непримећивањем, ћутњом у самоћи преостало/видљиво мноштво свуд око тебе не говори да једино нама, ишчезлим, колико и самом себи, још недостајеш?

*У мени / празнином – нечујни крик.  
Ехом скривено – време коначно.*

19. март 2011, у Сомбору

### ПУТНИЦИ БЕЗ ПРТЉАГА (Живи часовник под плаветном шатром)

Сценом/брисаним простором путници без пртљага. Све сами губитници каквим их је планета пренасељена. Сем двоје, који ни скривањем/ћутњом ништа више и немају на сав глас да покажу, сви под маском којом би, док траје игра за голи опстанак, да се покажу какви доиста и јесу у време док им заједнички поглед није усредсређен на диригентску палицу.

Добро уиграна дружина, иако нико ником мимо сцене и ни у чему сродан није. И сви би сценом да буду само оно што показују одећом прилагођеном за улогу која им је једино у недостатку могућности ширег и бољег избора нужно додељена. А изван простора по рефлектором – намах изван лика, док првом до себе, кришом/искрено казују какви су у својој муци, између четири зида, наспрам неизбежног а дуговечног колико и сан о могућем трену среће, трен увек испред, увек на милиметар испред врхова прстију.

Двоје у овој гомили, Она на десној, а Он на левој страни сцене, између којих је највећи размак, како би се том празнином за недодир, коју током игре повремено испуне крици и вапаји,

управо тиме и у потпуности осликала сва трагичност путовања истим колосеком, а свако својим разлогом ка свом циљу и свако својом дозвољеном брзином, то двоје једини су без маске. И пред очима из таме показује се управо оно што се друкчије и не достиже: Најсавршенија је маска управо људско лице.

Он, виђен очима из таме, на левој страни сцене, велика је, а Она је мала казалька.

Велика, бржа, површнија, уплашенија од живота, сабира и показује само минуте уграбљене радости.

Мала, спорија, стрпљивија, отпорнија, мудрија и тиша, логично збира сате, а заједно би са великом – дуге дане и небројене године од свих у тајности сабраних тренутака у паузама између преседања, искакања из једног на други колосек.

Казалькама, треном у којем их више у једном смеру не помера иста светлост из средишта живог часовника, оно време пре и после испуњења жеље за поседовањем/пражњењем, скидањем одеће, на брзака, без маске, обома окована рука.

И следи дуго одлагани а неизбежан лом. Свако у свом правцу, изван круга.

Велика казалька бежи у само своју крлетку, коју готово никад и не напушта без наума да јој се не врати, иако су јој враташца увек широм отворена.

Мала, у средишту сада потпуно осветљене позорнице, најпре баца оков око паса, потом скида одежду припремљену само за живот под рефлекторима, и у другој, која је све време игре за опстанак испод пређашње, краљевске, припијене уз кожу, која затегнута пуца од неподношљиве неостварености, лаким ходом, осветнички осмехнута, одлази изван сцене. У мрак! Без повратка!

На крају игре, трен после самоубилачког пуцња иза сцене, завеса не пада.

Путници сценом/брисаним простором, све један за другим скидају маске, перике и свако, сем велике и мале казальке на неком часовнику, коначно бива неко други.

Између брисаног простора и очију из таме – нема граничника.

Подразумева се да ово путовање нема краја.

Који својом, или туђом вољом, после логичке паузе, и сиђу са сцене, бивају одмах замењени, свеједно да ли оним који пуцањ/

лом, иза сцене једва чекају, или га уопште и не чују при загледа-ности у само своје привремено лице. Битно је само то да се игра под маскама.

Све са певањем и пуцањем, под будним оком оног без чије воље ништа не бива, игра се и без ишчезлих. Као да је ансамбл и даље у пуном саставу. Као да је књигом снимања прекид пуцњем био усудно предвиђен.

Једина извесност, реч ли је о часовнику, са или без казаљки, реч ли је о времену, било оно чујно или нечујно, право, или искривљено време, јесте: *Tempus fugit!*\*

Истиче, бежи, истиче време, понором, или уз шум пешчаног праха.

Све док живи часовник сценом под плаветном шатром – пулсира, пулсира, пулсира...

9. април 2011, у Сомбору

\* Лат: Време бежи, истиче

### ПОД СЕНКОМ ВРАПЦА (Умивање ледном водом)

Испред великог хотела, јединог у овом граду који је мали от-кад постоји, испред зграде која делом за лифт подсећа на силос, а у време тихе владавине мира звао се „Слобода”, била је, не и за-дуго, велика осмоугаона фонтана. У средишту фонтане, с једном ногом на кружном постолу стајала је огромна скулптура врапца сломљеног крила.

Не сећам се да ли је некад у фонтани било воде. Ако је и било, стизала је без шума, иначе би опстала у сећању на дечији жагор у време летње жеге, на лепо призор када, све у круг, на ње-ним ивицама, ноћу, седе млади парови чинећи у том простору, бар шумом привидне пучине, архипелаг у коме ни једно острво не види ни оно прво острво до себе, а тек оно што, ко зна чиме вође-но, у страсти, у магновењу, бескрајем плута од једног до другог сазвежђа у одразу под месечином.

Можда и прегломазна у односу на фонтану, скулптура пти-це сломљеног крила чинила је тесним и сав тај простор између

хотела „Слобода” и главог пута, који центром града, маленог откад постоји, води ка државној граници.

Како се таква, сломљеног крила, ипак, приземила у средишту над водом загубљеног шума, птица хипер/болних димензија учинила је тесним не само фонтану, него и све друго око себе. И кад су дошле године које су многима поломиле не једно, него и оба крила, те пут према државној граници учиниле и предугим и претесним, када је преко ноћи, дакле, криомице, верикалом између неба и земље избрисана „Слобода”, ненајављено је и врабац измештен и однет у непознатом правцу, иако је реч о уметничком делу, иако у овом граду, нимало случајно маленом откад постоји, још живи човек који га је од металног отпада, по свом сну из неког другог бунила, део по део осмехнут стварао и припремао за сигурнији за лет.

Ноћу, мрачни прозори хотела. Тишина, али она мучка, језовита тишина која чини да туда што пре прођем загладан у сенку испред себе, према граници, ко зна којој.

У трену док ово бележим нисам сигуран да ли је и фонтана на свом месту. Да није и она, све за жедном птицом сломљеног крила, све за словима којима је била исписана „Слобода”, преко ноћи измештена?

Време је да проверим одакле то до мене, све са сећањем на фонтану и скулптуру сломљеног крила, стиже детињи жагор и цвркул врабаца-дивџана. Све са капљицама ледне воде. Попут оних из незаборава. Са планинског извора. Из правца где сам се, мален и ненаоружан горким успоменама, умивањем – раздањавао, ледним капљицама по лицу из бунила се избављао.

26. март 2011, у Сомбору